

Ile zarabia magister?

Zarobki w zależności od wykształcenia

Już po raz czwarty portal wynagrodzenia.pl przy współpracy z pracuj.pl, gazeta.pl, wp.pl, infopraca.pl, jobpilot.pl, bankier.pl przeprowadził Internetowe Badanie Wynagrodzeń (IBW). Jest to największe w Polsce pozarządowe badanie płac. Uczestniczyła w nim rekordowa liczba 80008 osób. W obliczeniach uwzględniliśmy dane 72111 osób. Niniejszy artykuł jest podsumowaniem najważniejszych wyników. Zanim przejdziemy do prezentacji danych pragniemy podkreślić, że podobnie jak w poprzednich latach, w tegorocznym badaniu dominują ludzie młodzi z wykształceniem wyższym. 74,9% badanych ma nie więcej niż 35 lat. Ponadto 62,3% to osoby z wykształceniem wyższym. Na pewno wpływa to na wyniki. Prosimy więc pamiętać, że prezentowane dane dotyczą głównie młodych, wykształconych ludzi, posiadających dostęp do Internetu.

Pragniemy również podkreślić, że prezentując dane liczbowe posługujemy się głównie medianą (wartość liczbową zajmująca środkowe miejsce w szeregu wzrastających liczb), gdyż miara ta lepiej niż średnia charakteryzuje populację badaną. Z badań GUS wynika bowiem, iż 2/3 Polaków zarabia poniżej średniej, co może być przyczyną błędów interpretacyjnych. Mediana natomiast jest wartością dzielącą badaną populację na pół. Jeżeli w tekście nie zaznaczono inaczej, to wartości zawarte w tabelach i wykresach należy traktować jako mediany.

Wykształcenie to niewątpliwie jeden z najważniejszych czynników wpływających na wysokość wynagrodzenia. Związany z edukacją poziom wiedzy i umiejętności determinuje bowiem zakres obowiązków i odpowiedzialności, na podstawie których wyceniana jest praca. Przyjrzyjmy się zatem, jak w 2007 roku wykształcenie wpływało na wysokość wynagrodzeń.

Z danych zebranych w tabeli 1 wynika, że w 2007 roku wynagrodzenie rosło wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia. Najniższe zarobki miały osoby z wykształceniem podstawowym. Mediana ich dochodów wyniosła 1800 PLN i była o 14% niższa niż w przypadku osób legitymujących się wykształceniem zawodowym. Połowa badanych, która ukończyła tylko szkołę średnią, zarabiała pomiędzy 1600 PLN a 3400 PLN. Pracownicy z tytułem licencjata i posiadający wykształcenie niepełne wyższe osiągnęli wynagrodzenie na poziomie 2600 PLN. Najliczniejsza w Internetowym Badaniu Wynagrodzeń 2007 grupa reprezentująca osoby z wykształceniem wyższym miała dochody na poziomie 3500 PLN. Jednocześnie wynagrodzenia 10% magistrów w 2007 roku były niższe niż 1644 PLN. Warto również zauważyć, że osoby z wykształceniem wyższym zarabiały o 94% więcej niż osoby z wykształceniem podstawowym. Dane w tabeli 1 pokazują, że 27%, a więc prawie co trzeci badany z tytułem magistra, ukończył studia podyplomowe. To automatycznie przełożyło się na wysokość ich zarobków. Mediana dochodów takich osób była na poziomie 3900 PLN, a więc o 11% wyższa niż tych, którzy posiadali tylko tytuł magistra.

Najwyższe dochody mieli w 2007 roku pracownicy szczytujący się ukończeniem studiów MBA. Połowa z nich zarabiała bowiem pomiędzy 5500 PLN a 18 532 PLN, czyli około 3 razy więcej od osób, które ukończyły tylko studia wyższe.

Przyjrzyjmy się teraz rozkładowi wynagrodzeń w dwóch grupach badanych: z wykształceniem wyższym pełnym i bez wykształcenia wyższego (licencjat, niepełne wyższe, średnie, podstawowe). Na wykresie 1 wyraźnie widzimy, że przeważający odsetek osób nieposiadających tytułu magistra zarabiał w 2007 roku do 3000 PLN (66,5%). W grupie osób z wykształceniem wyższym wskaźnik ten wyniósł 41,8%. Odwrotna sytuacja miała natomiast miejsce w przypadku przedziału dochodów od 3000 PLN do 7000 PLN. Tu bowiem znajdowało się 26,3% pracowników bez wyższego wykształcenia i aż 40,1% z wyższym wykształceniem. W grupie najlepiej zarabiających osób (powyżej 10 000 PLN) było zaledwie 3,3% osób, które nie posiadają tytułu magistra i 9,4% tych, którzy ten tytuł mają.

Wśród absolwentów popularnych ostatnio studiów podyplomowych, ponad połowa (53%) zarabiała w 2007 roku w przedziale od 1500 PLN do 4500 PLN. Co czwarty badany z wykształceniem podyplomowym miał dochody w przedziale od 5000 PLN do 10 000 PLN.

Wynagrodzenia w zależności od rodzaju wykształcenia wyższego

Dynamiczny rozwój polskiego rynku pracy i zapotrzebowanie na wykształconą, wykwalifikowaną siłę roboczą sprawiły, że w ostatnich latach mieliśmy wzmożone zainteresowanie studiami wyższymi. Przyjrzyjmy się zatem, dla absolwentów jakich kierunków wynagrodzenia w 2007 roku były najwyższe (tabela 2). Z danych wynika, że zdecydowanie najlepiej zarabiały osoby posiadające wykształcenie techniczne z zakresu zaawansowanych technologii (np. informatyka, elektronika, automatyka). Mediana ich dochodów wyniosła 4463 PLN i była blisko o połowę (49%) wyższa od zanotowanej dla całego Internetowego Badania Wynagrodzeń 2007 (3000 PLN). Co 10 magister inżynier zaawansowanych technologii zarabiał ponad 11 000 PLN. Na drugim miejscu pod względem wysokości wynagrodzeń znaleźli się pracownicy posiadający wykształcenie wyższe techniczne z zakresu mechaniki, budownictwa i przemysłu ciężkiego. Ich zarobki oscylowały w 2007 roku na poziomie 3800 PLN i były nieznacznie (3%) wyższe od płacy kolejnych w zestawieniu osób z wykształceniem ekonomicznym (3700 PLN). Na drugim biegunie pod względem wysokości miesięcznych dochodów znajdują się osoby z wykształceniem wyższym pedagogicznym związanym z edukacją, a więc w przeważającej części nauczyciele. Połowa z nich miała w 2007 roku zarobki pomiędzy 1650 PLN a 3200 PLN. Mediana ich zarobków (2200 PLN) była 2-krotnie niższa niż w przypadku najlepiej opłacanych osób z wykształceniem technicznym z zakresu zaawansowanych technologii (4463 PLN). Szczegółowe dane prezentuje tabela 2.

Wynagrodzenia na poszczególnych stanowiskach w zależności od wykształcenia

Poziom wykształcenia miał w 2007 roku niewątpliwie wpływ na wynagrodzenia na poszczególnych szczeblach zarządzania. Jak widzimy w tabeli 3, zależność na każdym stanowisku jest taka, że im wyższy poziom wykształcenia tym większe zarobki. Na szczeblu pracownika szeregowego mediana płacy dla osób z wykształceniem zawodowym (1900 PLN) była nieznacznie wyższa niż dla osób z teoretycznie lepszym wykształceniem średnim (1840 PLN). Taka sytuacja jest zapewne spowodowana faktem, że osoby po szkołach zawodowych posiadają już pewne umiejętności i są bardziej poszukiwane na rynku pracy niż absolwenci szkół średnich (np. ogólnokształcących). Osoby z tytułem magistra zarabiały jako pracownik szeregowy 2200 PLN. Wykształcenie miało najsilniejszy wpływ na wynagrodzenia na wyższych stanowiskach. Dla kierowników tytuł magistra oznaczał o 31% wyższe dochody w porównaniu do pensji osób na tym stanowisku z tytułem licencjata i aż o 73% wyższe w odniesieniu do kierowników z wykształceniem zawodowym. Prezesi natomiast mogli liczyć w przypadku ukończonych studiów wyższych na płacę w wysokości 10 000 PLN.

Wynagrodzenia ze względu na znajomość języków obcych

Przyjrzyjmy się teraz bliżej jak znajomość języków obcych wpływała na poziom wynagrodzeń w 2007 roku. W tabeli 4 przedstawiono zależność zarobków od ilości języków obcych, jakie dany pracownik zna w stopniu dobrym lub bardzo dobrym. Jak widzimy, tendencja jest taka, że im większa liczba opanowanych języków obcych - tym wyższe zarobki. Osoby, które nie posługują się żadnym językiem obcym w stopniu dobrym lub bardzo dobrym zarabiały 2 666 PLN. Znajomość choćby jednego języka zapewniała płacę wyższą o 27%. Co 10 osoba znająca dobrze jeden język obcy zarabiała ponad 10 000 PLN. Dla poliglotów posługujących się czterema lub więcej językami mediana wynagrodzeń wyniosła 7000 PLN, a co czwarty z nich zarabiał ponad 14 200 PLN. W tej grupie również występowała największa dysproporcja pomiędzy 10% osób najlepiej i 10% najgorzej zarabiających (ponad 15-krotna). Szczegółowe dane prezentuje tabela 4.

Patrząc na wynagrodzenia osób posługujących się językami obcymi (wykres 3), wyraźnie widać, że najlepiej opłacani byli pracownicy ze znajomością języka francuskiego i to niezależnie od stopnia jego znajomości. W przypadku posługiwania się francuskim w stopniu bardzo dobrym mediana wynagrodzenia wyniosła 4525 PLN. Była zatem o 5% wyższa niż dla bardzo dobrej znajomości języka angielskiego i o 18% niż dla języka niemieckiego. Z danych wynika również, że tylko dobra i

bardzo dobra umiejętność posługiwania się językiem angielskim dawała w 2007 roku wyższe zarobki niż znajomość języka niemieckiego.

Analiza danych Internetowego Badania Wynagrodzeń 2007 pokazuje, że stopień znajomości języka angielskiego miał znaczący wpływ na wynagrodzenia na poszczególnych stanowiskach (wykres 4). Na każdym szczeblu osoby posługujące się nim w stopniu bardzo dobrym miały wyższą medianę wynagrodzeń od tych, którzy znali go średnio lub wcale. Znajomość angielskiego miała największy wpływ na wynagrodzenia na najwyższych stanowiskach. Dyrektorzy, którzy znali go bardzo dobrze mieli, aż o 86% wyższe zarobki niż ci, którzy znali go średnio. W przypadku prezesów/dyrektorów generalnych różnica ta wyniosła 74%.

Wynagrodzenia w zależności od rodzaju wykształcenia i stażu pracy

Zobaczmy teraz, jak staż pracy wpływał na wynagrodzenia osób posiadających poszczególne poziomy wykształcenia (tabela 5). Z danych wynika, że najwyższe dochody w każdej grupie, niezależnie od rodzaju wykształcenia, miały osoby ze stażem pracy od 11 do 15 lat. Taki staż pracy i wykształcenie podstawowe lub zawodowe zapewniały dochody w wysokości 2265 PLN. W przypadku osób z wykształceniem wyższym były one już ponad 2-krotnie większe. Zdecydowanie największe zarobki miały osoby posiadające tytuł MBA oraz staż pracy 16 lat i więcej (14 000 PLN).

Wynagrodzenia w zależności od rodzaju wykształcenia i płci

Na koniec przyjrzyjmy się jeszcze jak w 2007 roku poziom wykształcenia wpływał na zarobki kobiet i mężczyzn (tabela 6). Dane pokazują wyraźnie, że niezależnie od poziomu wykształcenia mężczyźni zarabiali więcej niż kobiety. Największe dysproporcje są w przypadku wykształcenia zawodowego (ok. 60%) oraz MBA (ok. 67%). W najliczniejszej analizowanej grupie osób z wykształceniem wyższym panowie zarabiają o 48% więcej niż panie. Analizując dane zawarte w tabeli 6 widzimy, że zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet wynagrodzenia rosły wraz z poziomem wykształcenia. W obu grupach mediana zarobków była najwyższa dla osób z tytułem MBA. Jednocześnie dla mężczyzn ukończenie studiów wyższych oznaczało zarobki o 39% wyższe niż w przypadku posiadania tytułu licencjata. Wśród kobiet wskaźnik ten wyniósł 26%.

Różnice pomiędzy wynagrodzeniami kobiet i mężczyzn widać również, jeśli weźmiemy pod uwagę ilość języków obcych opanowanych w stopniu dobrym lub bardzo dobrym. Największa dysproporcja płacy była w 2007 roku w przypadku tych pań i panów, którzy mogli się pochwalić znajomością 3 języków obcych. W tej grupie mężczyźni mieli o 79% wyższe zarobki niż kobiety. Wśród największej w badaniu grupy osób, które znały jeden język w stopniu bardzo dobrym i dobrym, panowie mieli wynagrodzenia o 51% wyższe niż panie. Zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn widać ponadto wyraźną zależność: im większa liczba języków obcych opanowanych w stopniu dobrym i bardzo dobrym tym wyższe wynagrodzenia.

PODSUMOWANIE

Z powyższych danych wynika, że w 2007 roku wykształcenie miało istotny wpływ na poziom wynagrodzeń. Zależność była taka, że wraz z wykształceniem rosły zarobki. Zdecydowanie najlepsze płace miały osoby z tytułem MBA. Lepiej wynagradzani byli ponadto pracownicy z wykształceniem wyższym, którzy ukończyli kierunki techniczne z zakresu zawansowanych technologii. Co 10 magister zarabiał poniżej 1644 PLN. Wykształcenie wpływało na wynagrodzenia na poszczególnych stanowiskach. Dane pokazują również, że im wyższa liczba języków obcych opanowanych w stopniu dobrym lub bardzo dobrym tym wyższe wynagrodzenie. Mężczyźni zarabiali więcej niż kobiety niezależnie od wykształcenia czy ilości znanych języków.